

Kluwer Octrooi Blog

[Kluwer Octrooi Blog](#)

- [Facebook](#)
- [Twitter](#)
- [LinkedIn](#)
- [YouTube](#)

[EPO](#)

"Speciaal tribunaal kan helpen arbeidsgeschillen bij het Europees Octrooibureau te beslechten

[Kluwer Octrooiblogger/Mei 23, 2022](#) /Laat [een reactie achter](#)

De oprichting van een speciaal administratief tribunaal zou een manier kunnen zijn om de beslechting van arbeidsgeschillen bij het Europees Octrooibureau te verbeteren. Dat zegt [Eric De Brabandere, hoogleraar internationale geschillenbeslechting aan de Universiteit Leiden in Nederland](#), in een interview met Kluwer IP Law.

De spanningen bij het EOB zijn de afgelopen maanden opgelopen. Er zijn [vakbondsacties](#) en een staking georganiseerd en tijdens een opmerkelijke vergadering met het centraal personeelscomité (CSC) op 26 april 2022 zou voorzitter António Campinos een [woede-uitbarsting](#) hebben gehad, waarbij hij vloekte en andere sprekers onderbrak en hen vertelde dat zij eindelijk zijn voorstellen moesten aanvaarden.

Dat weten we althans uit een brief die het CSC onder de personeelsleden heeft verspreid. In een bericht van de directie werd niet meer gezegd dan: "Helaas was de bijeenkomst minder constructief dan verwacht, waarbij sommige kwesties soms spanning opriepen.

Niet in werking

Niet alleen deze gebeurtenissen, maar ook het feit dat er al meer dan tien jaar sociale spanningen heersen bij het EOB is een duidelijke aanwijzing dat de mechanismen voor het oplossen van conflicten bij de organisatie niet goed functioneren.

Het is voor een buitenstaander moeilijk om de oorzaken van de sociale omgeving te begrijpen en te verklaren. Het EOB heeft echter bepaalde kenmerken die belangrijk zijn om op te merken, waarvan sommige inherent zijn aan internationale of interstatelijke organisaties, aldus De Brabandere.

Eén ding is dat het EOB niet functioneert als een normaal bedrijf. Het is een interstatelijke organisatie die zichzelf financiert. De lidstaten, die haar hebben opgericht, willen invloed hebben en beslissen wie de nieuwe voorzitter of vice-voorzitter wordt. Dit zijn in wezen politieke benoemingen, en dit is een normale praktijk in internationale organisaties.

Ook, en daarom, is het in eerste instantie aan de lidstaten van het EOB en hun vertegenwoordigers in de Raad van Bestuur om de sociale problemen aan te pakken als die er zijn. Maar zij hebben er wellicht geen financieel belang bij om in te grijpen; afgezien van de klaarblijkelijke sociale problemen lijkt het EOB goed te functioneren. Zolang een organisatie doet wat zij geacht wordt te doen, is er van de kant van de lidstaten wellicht geen stimulans voor verandering".

Immunititeit

Het helpt ook niet dat het Europees Octrooibureau een organisatie is waarin de gemiddelde man in de straat niet bijzonder geïnteresseerd is, ook al is het EOB economisch gezien van het grootste belang omdat het waardevolle octrooien kan verlenen op het gebied van geneesmiddelen, digitale communicatie, computertechnologie, enz. Media-aandacht is schaars, net als druk van buitenaf. Alleen tijdens de ergste periode van sociale problemen onder voormalig EOB-voorzitter Benoît Battistelli besteedden nationale nieuwszenders aandacht aan het probleem en eisten parlementariërs en regeringen in verschillende staten verbeteringen. Maar door de onschendbaarheid van de EOB werd er weinig bereikt.

Deze immunititeit van rechtsvervolging is een cruciale kwestie. Immunititeit beschermt het EOB - en vele andere internationale organisaties - tegen de jurisdictie en handhavingsmaatregelen van de lidstaten. Er zijn goede redenen voor deze immunititeit', zegt De Brabandere. Het beschermt zowel de organisatie als haar lidstaten door te voorkomen dat nationale rechtbanken de rechtsgeldigheid van handelingen van de organisatie kunnen bepalen. Zonder immunititeit zouden de lidstaten (via hun rechtbanken en tribunalen) eenzijdig de activiteiten van de organisatie kunnen beïnvloeden.

Maar de immunititeit kan gemakkelijk problematisch worden als er arbeidsconflicten ontstaan, aangezien de normale weg om naar een nationale rechtbank te stappen niet beschikbaar is. Dit leidt in veel internationale organisaties tot wrijving. Bij het EOB, dat enorm groot is en bijna 7000 mensen in dienst heeft, was het onvermijdelijk dat dit vroeg of laat problemen zou geven.

'Sinds enkele decennia heeft het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) bepaald dat immunititeit van jurisdictie niet onbepert is, maar proportioneel moet zijn, en dat deze niet kan worden ingeroepen bij gebrek aan een adequaat intern conflictoplossingsmechanisme. Dit klinkt alsof er enige ruimte is voor nationale rechters om in te grijpen, maar in de praktijk heeft het EHRM de afgelopen jaren meestal geoordeeld dat de interne mechanismen afdoende waren.

In Nederland werd de EHRM-jurisprudentie onder meer gevolgd in een [EOB-zaak in 2017](#).

Het Gerechtshof in Den Haag had geoordeeld dat het EOB in strijd handelt met het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en zei dat, los van de vraag of

het EOB een autonome internationale organisatie is (...), kan deze autonomie niet het recht inhouden om Europese grondrechten te schenden (...) zonder partijen zoals de vakbonden enig rechtsmiddel te bieden.

De Nederlandse Hoge Raad was het hier echter niet mee eens. Volgens zijn arrest konden de werknemers, vertegenwoordigd door de vakbonden, de door de internationale organisatie genomen maatregelen aanvechten door middel van een interne procedure. Het volstond dat, zelfs indien deze weg niet openstond voor de vakbonden, de werknemers als individu beroep konden instellen bij het Administratieve Tribunaal van de Internationale Arbeidsorganisatie (ILOAT) te Genève.

Interessant is dat het ontbreken van voldoende rechtsmiddelen bij het EOB centraal staat in [vijf constitutionele klachten met betrekking tot het Europees Octrooibureau](#) bij het Duitse Federale Constitutionele Hof (FCC), te weten 2 BvR 2480/10, 2 BvR 421/13, 2 BvR 756/16, 2 BvR 786/16 en 2 BvR 561/18. Vier van deze zaken staan al sinds 2017 op de [previewed decision-lijst](#) van de FCC. Volgens een woordvoerder van de FCC zal de beslissing in deze zaken nog dit jaar komen.

Anonimiteit

De realiteit bij het EOB is dat mensen achter, bijvoorbeeld, de vakbond SUEPO in anonimiteit opereren uit angst te worden ontslagen of andere zware sancties te krijgen, zoals gebeurde met verschillende SUEPO-leiders in het Battistelli-tijdperk.

Op de vraag wat eventueel een oplossing zou kunnen zijn voor de moeilijke sociale situatie bij het Europees Octrooibureau, antwoordt De Brabandere dat het Administrative Tribunal van de ILO over het algemeen goed functioneert. 'Het is het hof van beroep voor veel arbeidsgeschillen binnen internationale organisaties en behandelt veel zaken. Maar door de grote werklast kan de hele procedure inderdaad als traag worden ervaren en dat kan niet gemakkelijk worden verholpen. In de eerste plaats vanwege de toenemende populariteit van het hof, aangezien er steeds meer zaken aanhangig worden gemaakt in verband met het aanvechten van beslissingen in geval van arbeidsconflicten.

Daarom wijst hij op een interessante optie, waarvoor verschillende andere internationale organisaties hebben gekozen: de oprichting van een speciaal administratief tribunaal, bestaande uit rechters die geen enkele band hebben met het EOB, en dat alleen EOB-zaken zou behandelen. Op andere plaatsen is dit succesvol gebleken om een specifiek op maat gemaakt mechanisme te verschaffen, vooral in grote internationale organisaties, en het kan ook hier leiden tot snellere conflictoplossing.

Het beste voorbeeld is het United Nations Dispute Tribunal and United Nations Appeals Tribunal (UNAT), een tweeledig systeem dat in 2009 is ingesteld onder meer omdat het vorige mechanisme te traag werd geacht. Andere voorbeelden zijn het Administratieve Tribunaal van de Wereldbank, het Administratieve Tribunaal van de Organisatie van Amerikaanse Staten, het Administratieve Tribunaal van de Aziatische Ontwikkelingsbank of het Administratieve Tribunaal van de Afrikaanse Ontwikkelingsbank. Het is niet ongebruikelijk dat deze tribunalen binnen een of twee jaar uitspraak doen.